

- opscaling vanuit wetenschappelijk perspectief niet meer informatie oplevert en dus niet kosteneffectief is. Dit heeft echter als nadeel dat ongeveer een derde van de bevolking niet gedekt is en nieuwe virusoplevingen onder dit deel van de bevolking dus gemist worden.
- De kosten hiervan bedragen naar schatting 1,3 miljoen euro per jaar voor wekelijkse bemonstering of 9,1 miljoen euro per jaar voor dagelijkse bemonstering.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Openbare en
Jeugdgezondheidszorg

Kenmerk

3 Samenvatting en conclusies

Achtergrond

- Het RIVM heeft de afgelopen maanden op verzoek van PG reeds een pilotproject uitgevoerd bij 29 rioolwaterzuiveringsinstallaties. Eerder heeft RIVM ook antibioticaresistentie, poliovirus en norovirus bemonsteringsprogramma's in rioolwater gedraaid.

Mogelijkheden van opschaling

- Het RIVM kan in trappen opschalen naar 100% dagelijkse monitoring, bijvoorbeeld:
  - Streven naar het opnemen van de gegevens uit het pilot-project van 29 installaties in het dashboard vóór 1 juli;
  - Opschaling naar 79 installaties vóór half juli;
  - Opschaling naar 352 installaties op dagelijkse basis vóór 1 september.
- Het is niet mogelijk om op heel korte termijn al op te schalen naar 100% dagelijkse monitoring om heel praktische redenen. De logistiek wordt namelijk steeds arbeidsintensiever naarmate ook de laatste, kleine installaties worden bemonsterd. Daar is meer aanlooptijd voor nodig.
- Er is nog commitment nodig van de waterschappen en de Unie van Waterschappen. Deze wordt op woensdag 17 juni op ambtelijk niveau getoetst.

Weergave in dashboard

- Op korte termijn kunnen de gegevens worden weergegeven op het niveau van veiligheidsregio's. Daarna kunnen gegevens worden weergegeven op 'verzorgingsgebied' van een rioolwaterzuiveringsinstallatie. Dat is meestal op gemeente- of wijkniveau.
- De gegevens kunnen bijvoorbeeld gepresenteerd worden als het aantal waargenomen virusdeeltjes per 100.000 inwoners per liter afvalwater per dag (en de trend daarin).
- Zodra de gegevens op grote schaal beschikbaar komen, zal het RIVM ook onderzoeken of hier een epidemiologische duiding aan gegeven kan worden en of er een vertaling gemaakt kan worden van het aantal besmettelijke personen in een verzorgingsgebied van een installatie. Ook kunnen de data gebruikt worden om de verspreiding van het virus door Nederland weer te geven o.b.v. de virus-sequenties.
- Voorgesteld wordt om geen afweging en besluitvorming te koppelen aan de signalen uit het rioolwater. Wel kunnen deze signalen aanleiding zijn voor het RIVM om gericht te zoeken in epidemiologische signalen in een bepaald gebied, bijvoorbeeld o.b.v. testuitslagen.

Internationaal

- Recent heeft een internationale WHO-bijeenkomst over afvalwatersurveillance plaatsgevonden waarin ongeveer 80 – 100 landen vertegenwoordigd waren. De Nederlandse systematiek van nationale afvalwatersurveillance is uniek in de wereld. Nederland kan hierin dus ook een voorbeeldrol vervullen. Het RIVM vervult deze rol ook vanuit haar rol van WHO Collaborating Centre on Pathogens in Food and Water.

Directoraat Generaal
volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Openbare en
Jeugdgezondheidszorg

Kenmerk

Exitstrategie

- Investeren in deze systematiek kan in de toekomst ook vrij eenvoudig ingezet worden voor bredere surveillance van infectieziekten. Eerder heeft de systematiek zich al bewezen voor antibioticaresistentie en poliovirus.

4 Draagvlak politiek

N.v.t.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De eerste golf heeft een grote impact gehad op maatschappij, economie en gezondheid. Het is van belang om te voorkomen dat het virus opnieuw opleeft. Vroegtijdige signalering kan daarbij helpen.

6 Financiële en personele gevolgen

Conform besluitvorming

7 Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afgestemd met dPG, MEVA en RIVM.

9 Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

10 Toezeggingen

Oprichting voor project. Intentie om dit vanaf 2021 structureel onderdeel te laten zijn van het beoogde covid-19 onderzoeksprogramma bij het RIVM.

11 Fraudetoets

N.v.t.

Dr. (10)(2e)

(10)(2e)